

da su se i pozivi strankama upućivali talijanskim jezikom. Dakle uz latinski, u nekoj mjeri, važio je i talijanski kao službeni jezik. Nigdje pak nema spomena ni primjera, da bi se narodni jezik upotrebljavao kao službeni. Jireček, govoreći o uporabi »slavenskog« jezika i ćirilskog pisma u dubrovačkoj kancelariji, veli doduše i ovo: »Također i na otoku Korčuli bijaše ćirilsko pismo u običaju; inače se ne bi moglo objasniti, kako jedan tamošnji patricij Vidoš Bogdanić mogaše da fungira u 14. vijeku kao slavenski kancelar u Dubrovniku.«⁵⁷ Ta Jireččkova tvrdnja ima mnogo privlačiva u sebi, ali mi ipak velimo, da je Vidoš Bogdanić kao stanovnik Dubrovnika mogao to pismo naučiti u Dubrovniku. Fakat je, da se nijedan korčulanski spomenik ćirilski iz ove epohe, koju obrađujemo, nije našao. Dakako, ako se nijedan službeni hrvatski spomenik, i specijalno onakav napisan ćirilicom, nije našao, ne znači opet to, da taj jezik i to pismo nije bilo u uporabi u službenom svijetu. Mnogo je arhivskog blaga propalo tijekom vremena. Dakako, sa sigurnošću ne možemo o tom govoriti. Ipak znamo toliko, da su dubrovački poslanici, poslani u Korčulu u mjesecu listopadu 1414., da ponesu kraljevo pismo, pisano 25. lipnja iste godine Korčulanima, našli za potrebno, da ga objasne na »slavenskom« jeziku. 27. siječnja g. 1416. naredi kralj Žgmund latinskim pismom Korčulanima, da predadu Dubrovčanima knežine, a i ovo pismo upravi preko Dubrovčana. Da bi Korčulani što bolje razumjeli kraljevu volju, narediše kancelaru, koji treba da ga ponese na Korčulu, da im ga objavi i objasni na »slavenskom« jeziku. Pronašli su čak za potrebno, da prevedu pismo i dadu napisati na »slavenskom« jeziku. Eto u ovim prigodama, kad se mnogo polaže na to, da bi Korčulani dobro shvatili značenje kraljevskih pisaca, naređuje se poslanicima, da ta pisma tumače i na »slavenskom« jeziku. To je dakako najbolji znak, da su Korčulani kao Hrvati najbolje znali taj jezik. Sigurno su, kao što se iz gornjeg vidi, govorili oni na sjednicama svojim materinskim jezikom. Nije ni čudo, ako se u Korčuli dobro poznao i talijanski jezik. Korčula je bila došla u tri navrata pod mletačku vlast, a treći put od g. 1254.—1358. trajala je ta vlast obilato stoljeće. Vrlo živahne veze bijahu između Korčule i suprotne talijanske obale; neki su trgovci iz raznih talijanskih gradova bili naseljeni u Korčuli, a i neki bivši kancelari. Kancelari bijahu

⁵⁷ Jireček: Die mittelalterliche Kanzlei der Ragusaner (Archiv für slavische Philologie XXV—XXVI. p. 162).